

Pastýřský list na prahu Vánoc a Svatého roku 2025

Prosím, přečtěte jej při všech bohoslužbách o 4. neděli adventní, 22. prosince 2024.

Milí přátelé, sestry, bratři, jáhni a kněží,

stojíme na prahu vánočních svátků a současně na prahu Svatého roku, Jubilea 2025.

Svaté roky mají hlubokou souvislost s dobou, kterou nyní prožíváme, totiž s Adventem a Vánocemi, protože jubilea se vztahují vždy k tajemství Kristova Vtělení. Za pár dní si tedy budeme – navzdory všem nepřesnostem a nejistotám ve výpočtech kalendáře – připomínat 2025 let od narození našeho Pána. Nejen v pohodě svých domovů, ale i ve společenství církve. Poté, co papež František otevře o vánoční noci svatou bránu v bazilice sv. Petra v Římě, budou diecéze na celém světě se svými biskupy slavit zahájení Svatého roku ve svých katedrálách v neděli 29. prosince. V naší katedrále to bude v 16 hodin a já se velmi těším, že se na této slavnosti setkáme.

To, že se v Ježíši Kristu Slovo stalo Tělem, změnilo naprosto běh světa. V mnoha jazycích se dělí historie na dobu před Kristem a po Kristu. Je tomu tak i u nás, i když se během doby totality začalo používat spíše označení *před naším letopočtem a našeho letopočtu*. Jenže proč by se měnil letopočet? Protože se stalo něco tak zásadního, že to zcela „vynulovalo tachometr dějin“. A to je právě to, co si připomínáme a slavíme o Vánocích. V Ježíši Kristu, v malém Dítěti, se k nám jednou provždy sklonil Bůh a zůstal s námi. První Advent se naplnil. Jak se modlíme v Zachariášově kantiku: „*Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, neboť navštívil a vykoupil svůj lid.*“ (Lk 1,68) Znamená to ovšem, že Bůh přišel jen na návštěvu, něco s námi zažil, ale pak se zvedl a zase odešel? Nikoli. Jeho příchod je sice historicky ukončen Ježíšovým nanebevstoupením, ale ve skutečnosti platí to, co se zpívá v mé oblíbené vánoční písni *Adeste, fideles*: „*Bůh s námi je spřízněn, lidský úděl sdílí...*“ (JK 219, 4. sloka) A tento úděl sdílí jednou provždy. V Kristově příchodu se ukázala jeho věrnost a naplnění slibů, jak zpívá Panna Maria v Magnificat: „*Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství, jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky.*“ (Lk 1,54-55)

Co to konkrétně znamená pro náš život? Znamená to, že v našem životě neexistuje situace, která by postrádala naději, tedy která by byla beznadějná. Říká se, že naděje umírá poslední, ale díky Kristově příchodu a tomu všemu, co pro nás udělal: narození, učení, utrpení, kříži, hrobu a slavnému zmrtevýchvstání, je tato křesťanská naděje nesmrtelná.

A to je třeba si připomínat, slavit a žít. Proto také papež František „zasvětil“ právě začínající Svatý rok nadějí. Bula, tedy listina, kterou rok vyhlašuje, se jmenuje „*Naděje neklame*“¹. A o naději vypráví. Když Svatý otec mluví o znameních doby, tedy o tom, co naši dobu charakterizuje, mluví o *znameních naděje*, které naplní naše touhy po pokoji, po životě, po štěstí. Zdůrazňuje, že naději potřebují uvězněni, nemocní, ti, co nemají domov, a zvláště pak mladí lidé, kteří bez naděje nemohou žít.

My křesťané máme být *znamení naděje*, protože Kristus přinesl naději do našich životů. Jak to má vypadat? Má to být *naděje na život věčný*. Ale ruku na srdce: jsou naše životní plány a perspektivy vyjádřením této naděje, nebo spíše žijeme, jako by dnešní den byl poslední, a my jsme museli urvat, co se dá? Má to být současně *naděje na život*

¹ Spes non confundit.

s *Bohem*, nebo chcete-li na nebe. Ale nežijeme někdy tak, že spíše svému okolí ukazujeme, že Bůh neodpouští, nedává šanci a my to od něj už vlastně ani nečekáme?

Vidíme, že abychom se mohli stát *znaméním naděje*, potřebujeme sami naději zakusit. Jedním z prostředků, kterými se křesťanská naděje posiluje, je odpuštění. Církev nabízí na naše zašmodrchané životy především dva prostředky. Jedním z nich je svátost smíření a druhým jsou odpustky, které mají svůj zvláštní význam právě jako plody jubilejních roků.

Vím, že slovo odpustky díky jejich nesprávnému užívání nebo zneužívání v minulosti nemá dobré jméno. Dnes je tomu ale zcela určitě jinak. Pokusím se to vysvětlit.

Svátost smíření nám zajišťuje, že Bůh maže naše hříchy. (...) Nicméně, jak víme z vlastní zkušenosti, hřích zanechává stopy, má důsledky, a to jak vnější – tedy spáchané zlo – tak vnitřní, protože vyvolává lpění na tvorech a stvořených věcech, které musí být očištěno. V našem lidství přetrvávají zbytky hříchu. A ty je možné odstranit právě odpustky. Svátý papež Pavel VI. napsal, že sám Kristus je naším odpustkem, protože jak odpuštění hříchů, tak odpustky čerpají právě z Kristovy milosti (*Bula Spes non confundit*, čl. 23).

Kristus, který s námi sdílí náš úděl, tím, že se stal člověkem, se nenarodil jen proto, aby tu s námi pobyl, ale aby nás někam posunul. Aby nám přinesl odpuštění a naději na život věčný. A také, aby nás naučil, že i my máme být těmi, kdo odpouštějí druhým, a tak jim nesou tuto naději.

Již zmiňovaná moje oblíbená vánoční píseň *Adeste, fideles* pokračuje dále slovy: „*Láskou za lásku Pánu odpovíme.*“ Ta láska nespočívá jen v tom, že jemu, Kristu, řekneme, že ho máme rádi, ale že budeme prokazovat lásku svým bližním, protože on sám řekl, že „*cokoli jsme udělali pro jednoho z nejposlednějších, udělali jsme pro něho.*“ (Mt 25,40)

Milí přátelé, litoměřičtí diecézané, ze srdce nám všem přeji, abychom prožili mimořádné Vánoce. Vánoce, kdy najdeme odvahu udělat krok vstříc tomu, abychom přijali od Pána všechna *znaméní naděje*, a tak se sami stali *svědky naděje*. On se nám zcela odevzdal do rukou jako bezmocné novorozeně, odevzdejme se do rukou i my jemu. Zažijme radost tím, že sami uděláme radost někomu jinému. Věřím, že nás to naplní hlubokým pokojem a současně se tak staneme Kristovými svědky, jak říká apoštol Petr ve svém listu: „*Bud'te stále připraveni obhájit se před každým, kdo se vás ptá po důvodech vaší naděje.*“ (1 Petr 3,15)

Přeji Vám milostiplné, požehnané a radostné Vánoce!

† *Stanislav, biskup*